

Муниципальной бюджетной үөрэх тэрилтэтэ
Үөһээ Бүлүү улуунун Быракаан сүрүн оскуолата

Литература аабытын технологическэй картата
3 кылаас
Н.Г.Золотарёв - Николай Якутскай “Хотой доҕоро”

Оҥордо: алын кылаас учуутала,
Захарова Ефросинья Егоровна

Быракан, 2024 сыл

Уруок технологическэй картата

Уруок: Литература аабыыта

Кылаас: 3

Учуутал: Захарова Ефросинья Егоровна

УМК (учебник аата, автора): Литература аабыыта 3 кылаас 1 чааһа, Л.В.Захарова, У.М.Флегонтова

Уруок темата: Николай Якутскай “Хотой доҕоро”

Аабыллар айымньы: “Хотой доҕоро”

Уруок тиибэ: сана тиэмэни арыйыы, бисиини, ырытыы.

Учуутал сыала: Н.Якутскай “Хотой доҕоро” айымньытын кытары билиһиннэри, ааҕар дьоҕуру сайыннарыы, айылҕаҕа, кыылга - көтөргө харыстабыллаах сыһыаны иити.

Оҕо соруга: Н.Якутскай олоҕун “Хотой доҕоро” айымньытын билии, аабыы, ырытыы.

Уруок түмүктэрэ:

- Предмети үөрэтии түмүгэ: Айымньы ис хоһоонун билии, өйдөөһүн.

- Үөрэх сатабылларын сайыннарыы түмүгэ:

Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл: Уруок соругун туруоруу, хонтуруолланыы, сыаналаныы

Билэр-көрөр сатабыл: Өй үлэтин дьайыыларын сатаан толорор: ырытыы, аабыы, түмүк оноруу

Бодоруһар сатабыл: Бэйэ санаатын этии, атын киһи санаатын өйдөөн истии

- Ытык өйдөбүлү инэри түмүгэ:

Уруок тэрилэ: презентация, дуоска, тэтэрээт, уруучука, хаартачка, хотой ойуута, иһитиннэрэр тэрил, супуйааччы мэтириэтэ, ааҕар кинигэ.

Уруок түһүмэхтэрэ	Уруок түһүмэхтэрин үөрэтэр соруктара	Үлэньымал ара	Учуутал дьайыыта	Үөрэнээччи дьайыыта	Үлэни тэрийии көрүгнэрэ (уопсай үлэ, бэйэ үлэтэ, пааранан үлэ, бөлөбүнэн үлэ)	Туттар тэриллэр	Бэйэ-бэйэни уонна бэйэни хонтуру оллананы үлэтэ	Былааннаммыт түмүктэр		
								Предметтэй	Методтук	Личностнай
1. Тэрээбин чааһа	Дорообол оһуу, үөрэнээччилэр уруокка бэлэмнэрин бэрэбиэргэ, болжомтолорун ситиһии	Доробол оһуу. Кэпсэтии. Тылын ан. Болжомтону тардыы	<p>- Үтүө күнүнэн оҕолоор! -Чугдаар чуораан тыаһаата, Уруок саҕаланна</p> <p>Саһа билиини ыларга бэлэммит, Кинигэбит, тэтэрээшпит миэстэтигэр, Доҕотторбутугар мичээрдээтибит</p> <p>Тыаһа суох олордубут. - Чэрэ, ким көрдөрүөй миэхэ үөрэнээччи хайдах олоруохтаабын? - Маладьыастар! - Бары көнөтүк, атаһыт сыста, сыппакка олоробут - Остуолбутугар тэтэрээт, кинигэ, пенал уонна уруучукабыт эрэ баар буолуохтаах. -Оголор, уруокпут туругар киириэххэйин, бары мин кэннибиттэн хатылыбыт</p> <p><u>Слайд1</u></p> <p><i>Кинигэм ойуутун Кэрэхсээн көрөбүн</i></p>	<p>- Үтүө күнүнэн!</p> <p>Оҕолор сөпкө олоролор</p> <p>Уруок туругар киирэллэр Хатылылар</p>	Уопсай үлэ	Презентация	Бары	Бэйэни салыйынар-дьаһана, иитинэр сатабыл.		

			<p>Кинигэм лиистэрин Киртитиэм суоѳа мин Ойуута хойуутун Олус диэн сѳѳѳбун Учуутал кэпсиирин Истиэѳим мэлдьитин</p> <p>-Бу уроокка бары кѳхтѳѳхтүк кыттыаххыт диэн эрэнэбин</p>					
<p>2. Уэрэнэр соруу туруоруу <u>Тиэкси</u> <u>кытта</u> <u>айымньыны</u> <u>ааѳах</u> <u>иннинэ улэ</u> <u>1. Уруок</u> <u>тематыгар</u> <u>таѳаарар</u> <u>түгэн</u> <u>2. Уруок</u> <u>соруун</u> <u>туруоруу</u></p>		<p>Кэпсэти и. Тылына н. Ырытыы .</p>	<p>- Ааспыт уроокка ханнык суруйаачыны уонна айымньыны барбыппытый? - Маладьаастар! Оѳолоор, эниги санааѳытыгар доѳор диэн кимий? Тугуй? - Кыыл киһиэхэ доѳор буолуон соп дуо? Учуутал оѳолор эппиэттэрин истэр <u>Слайд2</u> - Оголор бүгүннү уроокка бииги туох туһунан ааѳарбыт буолуой? - Билигин эһиэхэ клиптограмма түнэтиэм, ону таайдаххытына бүгүннү уроокпут тиэмэтын таайахпыт. - Ким диэн тыллар</p>	<p>Оѳолор эппиэттэрэ: - Владислав Авдеев “Олуйтары ы”</p> <p>Доѳордорун туһунан кэпсииллэр.</p> <p>Санааларын үллэстэллэр</p> <p>- Хотой</p>	<p>Уопсай үлэ</p>	<p>Презен тация, клипто грамма</p>	<p>Бары</p>	<p>Уроокка интириэһи тардыы, ырытар, толкуйдуур дьѳууру сайыннарыы Сангарар дьѳууру сайыннарыы..</p>

			<p>табыстылар?</p> <p>- Саамай сөп, бүгүн ааҕар айымньыбыт Николай Якутскай “Хотой доҕоро” буолар. Николай Якутскай туһунан тугу билэбитий?</p> <p>- Ааптар туһунан тугу билэрбитин хатылыахха. Корүөххэйин эрэ экраны Слайд 4 (Николай Якутскайы сырдататы, кинигэлэрин көрдөрүү бибилэтиэкэттэн)</p> <p>- Чэрэ оҕолор, биһиги айымньыбытагар киириэхпит иннигэр Хотой туһунан эбии билиэхпит. Ким корбутэй хотойу? (Хотой туһунан кылгастык билиһиннэриин, хаартыскатын көрдөрүү, сангатын иһитиннэриин).</p> <p>- Билигин Хотой диэн тылы дорҕоонунан ырытабыт. Тэтэрээпитин атастаһан бэрэбиэркэлэнэбит.</p>	<p>доҕоро</p> <p>- Тугу билэллэрин кэпсииллэр</p> <p>Экраны көрөллөр</p> <p>Өйдүүлэр</p> <p>Учууталы истэллэр, өйдүүлэр</p>				
<p>3. Уэрэнэр соругу толоруу</p> <p><u>Тиэксийа кытта айымньыны ааҕа олорон үлэ</u></p>		<p>Тылын ан. Кэпсэтии. Быһаарсыы</p>	<p>- Оҕолор, остуоруйабытын ааҕыахпыттын иннинэ тылбытын байытыахха. 86 сирэйи арыдыбыт.(кинигэттэн корон тылларын байылаллар, 2лии тылы суруналлар)</p>	<p>Ааҕаллар, суруналлар</p> <p>Бастаан учууталы истэллэр онтон</p>	<p>Бэйэ үлэтэ, Уопсай үлэ</p>	<p>Презентация, кинигэ, тэтэрээт</p>	<p>Бары</p>	<p>Бэйэ бэйэни болҕомтолоохтук истии, араас ааҕы арааһын туттуу.</p>

			<p>-Кинигэбитин 82 сирэйгэ бары арьдыбыт.</p> <p>- Билигин айымныбытын ааҕан саҕалыаххайын. Бастаан мин ааҕыам онтон эниги сыабынан ааҕа ааҕа тугу өйдөөбүккүтүн кэпсэтиэхпит.</p> <p>- Чэ эрэ билигин оруолунан ааҕан саҕалыыбыт</p> <p>Учуутал оруоллары оҕолорго араарар Ааҕан саҕалылар.</p> <p>- Хотой туһунан тугу биллибит?</p> <p>- Булчут хайдах киһи эбитий?</p> <p>- Олоххо манньк буолун сөп дуо?</p> <p>- Доҕордоһуу хайдах буолуохтаах эбитий?</p>	<p>сыабынан ааҕаллар</p> <p>Оруолунан ааҕаллар</p>				
Сынньалан мүнүүтэ			<p>- Сылайбыккыт буолуодии, билигин бары турабыт уонна миигин көрөн үтүктэбит</p> <p>- Илиилэрбитин үөһээ көтөҕөбүт уонна тыылланныыбыт, түһэрдибит</p> <p>- Билигин</p>	<p>Миэстэлэригэр туран хатылыылар</p>	Уопсай үлэ		Бары	

			<p>тарбахтарбытын эрчийэбит</p> <ul style="list-style-type: none"> - Миэстэбитигэр хаамабыт 1,2,3,4,5,6,7,8 - Миэстэбитигэр олордубут 					
<p><u>Тиэкси кытта айымньыны аа5ан баран үлэ</u></p>		<p>Кэпсэтии. Быһаарыы</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Экраны коробут ыйытыыга эппиэттиибит (слайд 7) - Айымньыбыт сүрүн санаата туохха сытарый? -Бу айымньы биһигини туохха үөрэтэрий? Айылҕаҕа, кыыларга, көтөрдөргө биһиги хайдах сыһаннаһахтаахпытый? - Арай эьиги суруйааччы буоллугут, айымньыга тугу эбиэ этигит, уларытыаххыт этэй? - Билигин пааранан арахабыт төһө үчүгэйдик айымньыны өйдөөбүккүтүн билиэхпит. Текстовай пазл хомуйабыт. Ким бүпүт илиитин уунар. 	<p>Боппуруоска эппиэттиллэр</p> <p>Учууталы истэллэр</p>	<p>Уопсай үлэ, паарана үлэ</p>	<p>Презентация</p>	<p>Бары</p>	<p>Ыйытыыларга эппиэттээһин. Билбит билиирэрин чингэтии. Ырытар, толкуйдуур дьобуру сайыннарыы.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - Кинигэбитин арийабыт, бэрэбиэркэлэнэбит. - Маладыастар! 					
<p><u>Сыаналаны</u> <u>ы, тумук</u> <u>оноруу</u> <u>1.О5олор</u> <u>бэйэлэрин</u> <u>эйдэбуллэри</u> <u>н</u> <u>сыаналаныы</u> <u>лара</u> <u>2. О5олор</u> <u>бэйэлэрин</u> <u>дьарыктар</u> <u>ын</u> <u>сыаналаныы</u> <u>лара</u></p>	Бэйэ санааны сөпкө этии, түмүк таһаарыы	С эргэһии. Көрдөрү ү. Кэпсэти и	<p>Уруокпут бүтэрэ чугааата, дьиэбэ улэбитин сурунуохха. Остуоруйаҕа комикс оноруу. «Комикс» диэн тугун быһаартарар, бөлөхтөргө чаастары араартыыр Оноһуллубут былаанҕа комикс уруһуйдууллар.</p> <p>Оҕолоор бүгүн биһиги ханнык айымньыны кытта билсистибит? Автора кимий? -Тугу ойдоотугут кэпсээнтэн? - Уруокка туох сананы биллигит? -Ордук туох интэриһинэйий? - бары остуолбутун кордубут,эыги иннигитигэр смайликтар сыталлар. - от куех сирэй уербут – того диэтэр кини барытын ейдеебут, бугунну уруогу себулээбит - арабас сирэй – уербэтэх того диэтэр кини бугунну</p>	Бопшуруоска эппиэттииллэр	Бэйэ үлэтэ		Бэйэни хонтуруо ллааһын	Бэйэ бэйэни болҕомтолоохтук истии. Убастабыл, бэйэ санааны сөпкө этии. Ырытар толкуйдуур, санарар дьоҕуру сайыннарыы.

		<p>уруокка тугу эрэ ейдеебетех, уруогу соччо себулээбэтэх - кыьыл сирэй – кыьырбыт, хомойбут того диэтэр кини бугунну уруоктан тугу даганы ейдеебетех, уруогу себулээбэтэх - бары биир биир септеех сирэйи талабыт - Маладьыастар! Манан уруокпут буттэ, керсуеххэ диэри!</p>					
--	--	---	--	--	--	--	--